

Зусилля вчених Відділення економіки НАН України у 2013 р. були спрямовані насамперед на розкриття змісту та прогнозування наслідків внутрішніх інституційних трансформацій соціально-економічної системи України у взаємозв'язку з ризиками, пов'язаними з перспективами вступу країни до міжнародних інтеграційних об'єднань, дослідження проблем ліквідації структурних диспропорцій у вітчизняній економіці, розвитку людського потенціалу, визначення пріоритетних напрямів модернізації економіки й суспільства.

Отримано ряд важливих результатів. Обґрунтовано необхідність інституційно-ціннісних трансформацій у контексті подолання суспільства споживання та кризи соціальної держави, розкрито важливість імплементації етичної складової до регуляторного механізму взаємодії соціального й державного (академік НАН України В. Геєць).

Розкрито логіку історичного розвитку й зміст взаємозв'язку інститутів ринку та держави як комплементарних підвалин сучасної економіки, що слугують основою для вирішення базових суперечностей і подолання диспропорцій системи господарювання в Україні (член-кореспондент НАН України А. Гриценко).

Встановлено внутрішню логіку генези наукових підходів і практичного світогляду щодо забезпечення збалансованості освітньої функції держави з іншими, а також визначено принципи повноти їх реалізації. Доведено, що імперативом модернізації освітньої функції держави має бути усвідомлення та раціоналізація вибору концепції домінування економічної та соціальної активності населення. Здійснено наближену оцінку та прогнозування освітніх траєкторій населення України. Розроблено модель міжпоколінської узгодженості ціни та цінності поточних способів реалізації освітньої функції держави (академік НАН України Е. Лібанова)...

Науково-організаційна діяльність бюро Відділення економіки НАН України у звітному періоді була спрямована насамперед на поглиблення фундаментальних і прикладних досліджень економічного профілю, розвиток наукового, організаційного та кадрового потенціалу установ відділення, прискорення впровадження результатів наукових досліджень у практику шляхом забезпечення науково-методологічного та методичного супроводу діяльності органів влади в питаннях внутрішніх інституційних трансформацій соціально-економічної системи України у взаємозв'язку із ризиками, пов'язаними з перспективами вступу країни до міжнародних інтеграційних об'єднань.

У 2013 р. здійснено перевірку наукової на науково-організаційної діяльності Інституту економіки промисловості НАН України та Інституту

економіко-правових досліджень НАН України, за результатами якої надано рекомендації щодо коригування основних напрямів досліджень установ.

Постановою президії НАН України від 30.10.2013 р. № 142 «Про впорядкування мережі наукових установ НАН України» в межах організаційних заходів, спрямованих на оптимізацію наукових досліджень з метою підвищення наукового рівня їхніх результатів та удосконалення форм і методів управління ліквідовано Інститут світової економіки і міжнародних відносин НАН України.

Протягом звітнього року проводилася координація досліджень між науковими установами, вищими навчальними закладами та іншими організаціями в рамках діяльності Наукової ради з економіко-правових проблем розвитку міст України та Міжвідомчої координаційної ради НАН України і Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України з економічної теорії.

Інститутом економіки промисловості НАН України із залученням профільних міністерств, відомств, бізнесових структур, галузевих об'єднань і навчальних закладів організовано й проведено серію академічних слухань: «Проблеми розвитку вітчизняної вугільної промисловості» (13 лютого 2013 р.), «Проблеми промислового розвитку “Українська металургія: сучасні виклики та перспективи розвитку”» (16 травня 2013 р.), «Вугільна та металургійна промисловість: соціальні проблеми та перспективи» (12 липня 2013 р.).

У звітньому році установами відділення виконувалися проекти в рамках ЦПНД «Соціально-економічний потенціал сталого розвитку України та її регіонів в посткризовий період», ДЦНТП «Впровадження і застосування грид-технологій», цільових комплексних програм наукових досліджень НАН України: «Модернізація українського суспільства й економіки в контексті викликів ХХІ століття», «Громадянське суспільство, особа, держава: національний досвід і потенціал взаємодії», «Модернізація соціокультурної сфери Європи та України», «Науково-технічні та економічні проблеми забезпечення спільної роботи Об'єднаної енергетичної системи України з об'єднанням енергосистем європейських країн (Об'єднання-2)», «Проблеми сталого розвитку, раціонального природокористування та збереження навколишнього середовища», а також один конкурсний науково-технічний проект НАН України.

У 2013 р. тривала плідна співпраця вчених відділення з іноземними колегами, зокрема, за спільними конкурсами з Російським гуманітарним науковим фондом, Російським фондом фундаментальних досліджень, Сибірським відділенням РАН. Тривають спільні дослідження установ

відділення з Міжнародним інститутом прикладного системного аналізу (IASA, Австрія), Європейською федерацією національних академій наук (ALLEA) та Інститутом світової економіки Угорської академії наук.

...У найближчій перспективі зусилля вчених-економістів будуть спрямовані на визначення основних напрямів і механізмів корекції інституційних трансформацій; обґрунтування змісту економічної політики щодо системи інструментів державного регулювання економіки з метою дотримання макроекономічної збалансованості, упередження та уникнення значних дисбалансів за основними секторами економіки; обґрунтування шляхів удосконалення державної політики у сфері оздоровлення фінансів підприємств реального сектору економіки; обґрунтування особливостей інноваційної політики держави; розробці концептуальних засад державної політики у сферах сільського розвитку, природокористування та охорони навколишнього природного середовища; створення методологічних засад моделювання змін актуальних демографічних, соціальних і соціально-економічних процесів в Україні; визначення та оцінку домінантних інноваційних зрушень зайнятості в контексті забезпечення потенціалу сталого людського та соціального розвитку України (*Звіт про діяльність Національної академії наук України у 2013 році. – К.: Видавничий дім «Академперіодика» НАН України, 2014. – С. 248–249, 261–263*).